

Topsport die inspireert

Oranje-gevoel

Wat is er mooier dan samen juichen en genieten van topsportprestaties van onze mannen en vrouwen? Helemaal als we hen *live* aan het werk zien in eigen land, zodat onze helden dichtbij en - soms letterlijk - aanraakbaar zijn. Deze prestaties en beleving geven ons het Oranjegevoel: ze creëren saamhorigheid, en geven ons een gevoel van nationale trots, onderdeel zijn van een groter geheel. Bijna alle Nederlanders kunnen zich wel een moment voor de geest halen waarbij topsport hen heeft geraakt. Topsport inspireert en is daardoor van belangrijke maatschappelijke waarde.

Topsport is ook een bedrijfstak waar miljoenen in omgaan en die dus van grote economische betekenis is. Aansprekende topsportprestaties en topsporters openen deuren voor het Nederlands bedrijfsleven in het buitenland. Grote topsportevenementen in eigen land zetten Nederland wereldwijd op de kaart als aantrekkelijke bestemming of vestigingsplaats. We zijn trots als de internationale pers lovend is over de wijze waarop wij topsportevenementen in Nederland organiseren, meestal met minder budget dan andere landen. *Last but not least* staat topsport voor innovatie, op het gebied van voeding, materialen, data, techniek, bewegen, herstel en revalidatie.

In dit deelakkoord van het Sportakkoord bundelen we onze krachten om deze verbindende, economische en innovatieve waarde van topsport te versterken. Om te kunnen inspireren is het nodig dat we als land blijven presteren op het mondiale podium. Maar presteren alleen is niet voldoende. Want als de prestatie niet gezien of gevoeld wordt, verliest de topsport zijn betekenis. Daarom willen we topsport voelbaar maken voor heel Nederland. Voor elke sporter, sportfan, club, school, gemeente, sportbond, provincie en bedrijf. Topsport moet van en voor ons allemaal zijn, en willen we topsport een stevig fundament voor de toekomst geven.

Waar staan we nu?

Sporters zijn positief over de (top)sportinfrastructuur in Nederland. Het stelt hen in staat om bovengemiddelde prestaties te behalen. Nederland presteert al decennia uitstekend op Olympische en Paralympische Spelen, EK's en WK's en tal van andere mondiale evenementen. Die topprestaties spreken de Nederlandse bevolking zeer aan: in de SCP-rapportage 'Denkend aan Nederland' uit 2019 wordt sport door Nederlanders genoemd als één van de aspecten waar ze het meest trots op zijn. Sport haalt bovendien hoge kijkcijfers en bereikt een breed publiek. Dit wordt versterkt door de sportevenementen in eigen land, die gemiddeld met een 8,2 beoordeeld worden. Onze aanpak, de 'Dutch approach', onderscheidt zich door slim gebruik te maken van evenementenlocaties en door impact te realiseren via side-events. En dat alles met een relatief bescheiden budget; deze aanpak is innovatief, effectief en efficiënt.

Dat betekent niet dat we er al zijn. We willen de infrastructuur en uitstraling van topsport versterken. Zo moet het carrièreperspectief van coaches en topsporters verbeterd worden. Ook is het medialandschap sterk veranderd en dat biedt kansen om de zichtbaarheid en de beleving van topsport te versterken.

Waaronder nadrukkelijk ook de paralympische sport. De kwaliteit daarvan is de afgelopen decennia verbeterd, maar paralympische sporters zijn vaak nog onzichtbaar, terwijl hun prestaties juist heel inspirerend zijn. Daarnaast zijn er mondiaal en in Nederland misstanden die het positieve imago van sport bedreigen, denk aan doping, matchfixing en grensoverschrijdend gedrag. Ook zijn er zorgen over onze unieke Nederlandse verenigingsinfrastructuur die onder druk staat terwijl zij de basis vormt van onze topsportprestaties. En ook zijn onze kinderen steeds minder vaardig in bewegen. Dat is van invloed op het plezier in sport en bewegen en uiteindelijk op hun deelname aan sport.

Er zijn meer 'bedreigingen' voor de sterke positie van de topsport in Nederland. Uit de Sport Toekomst Verkenning (STV)¹ en de Beleidsdoorlichting Sport² blijkt dat Nederland snel voorbijgestreefd kan worden door landen die veel meer investeren in topsport en in topsportinnovaties. Waar de budgetten in sommige landen sterk stijgen, blijven investeringen van zowel het bedrijfsleven als (lokale) overheden in Nederland stabiel. De gevolgen hiervan zullen niet uitblijven en zijn ook al zichtbaar; steeds vaker worden internationale topsportevenementen toegekend aan landen met een financieel ruimhartige overheid en een groot mediabereik. De uitdaging is om in deze veranderende wereld de sterke positie van Nederland te behouden. Dat kan door op een slimme manier de waarde van topsport te versterken.

Waar willen we naar toe?

We willen de inspirerende en maatschappelijke waarde van topsport versterken. Daarmee creëren we meer maatschappelijke impact én wordt het aantrekkelijker om (als individu, overheid, school of bedrijfsleven) te investeren in topsport. Zo kunnen we het hoofd bieden aan de veranderende internationale verhoudingen en budgetten en beschermen we de vooraanstaande die Nederland nu inneemt.

Een eerste pijler voor succes is gelegen in ons bestaande topsportbeleid, die start bij onze unieke sportinfrastructuur. In Nederland kan iedereen sporten, van jong tot oud, met en zonder beperking en ongeacht culturele achtergrond, opleiding, godsdienst of overtuiging, gender of seksuele geaardheid. Zodat iedereen het beste uit zichzelf kan halen. Onze topsporters en talenten willen we, samen met hun coaches, zo goed mogelijk ondersteunen op weg naar de mondiale top.

Een andere belangrijke pijler is de inspirerende kracht van topsport. Daarmee bedoelen we de wijze waarop topsport mensen weet te raken. Door topsportevenementen te organiseren met een zo groot mogelijke maatschappelijk impact. En evenementen zó op elkaar af te stemmen dat ze elkaar aanvullen

¹ <http://www.sporttoekomstverkenning.nl/>

² Beleidsdoorlichting Sport, Begrotingsartikel 6 ministerie van VWS, 2 oktober 2017

en elk afzonderlijk onderdeel volledig tot zijn recht komt. Maar ook door het blijven uitzenden van sport op het open net en het benutten van de kansen die nieuwe media bieden om het volgen en beleven van topsport (en de weg ernaartoe) toegankelijker en persoonlijker te maken.

Een derde pijler is het inzetten op innovatie en de internationale positie van de Nederlandse sport. Nederland is een innovatief land met een open economie. Dat biedt zowel kansen alsook een uitdaging om deze belofte ook in de topsport waar te maken

Wat gaan we met elkaar bereiken?

1. Een optimaal topsportklimaat in Nederland zodat we meer medailles behalen, in meer takken van sport, met meer maatschappelijke waarde;
2. Een optimale instroom en ontwikkeling van talentvolle sporters naar opleidingsprogramma's. Waarbij sportbonden/-organisaties samenwerken met clubs, scholen en gemeenten, zodat talentvolle sporters op het juiste moment ontdekt worden en op het juiste moment kunnen trainen met de beste talentcoaches in de beste opleidingsprogramma's;
3. Een breed gedragen evenementenstrategie en -agenda waarmee we evenementen duurzaam organiseren die heel Nederland inspireren;
4. Meer aandacht voor meerdere sporten in de media, waarbij niet alleen de prestatie, maar ook de weg ernaartoe in beeld wordt gebracht;
5. Een effectief programma voor onderzoek en innovatie in de topsport, waarbij rendement in de praktijk leidend is;
6. Een sterke internationale positie van Nederland dankzij topsport.

Daarover spreken we af:

1. Een optimaal topsportklimaat in Nederland
 - a. We zien 'topsporter' als een volwaardig beroep met bijbehorende arbeidsvoorwaarden en -voorzieningen. We onderzoeken hoe deze voorzieningen en voorwaarden zo goed mogelijk aansluiten bij de onderscheidende kenmerken van topsport als beroep. Belemmerende wet- en regelgeving willen we wegnemen;
 - b. We organiseren en faciliteren training- en wedstrijdprogramma's op het hoogste niveau; We erkennen het vak van topsport- en talentcoach en zorgen voor voldoende vakbekwame, goed opgeleide top- en talentcoaches in Nederland, door het ontwikkelen en implementeren van een doorlopende leerlijn voor top- en talentcoaches en een beter beroepsperspectief. Gebaseerd op het aantal topsporters en talenten met een status, is de prognose dat voor professionele training, begeleiding en coaching vele fte benodigd zijn. Sportbonden/-organisaties en onderwijs werken hiervoor intensief met elkaar samen;
 - c. De huidige strategie om te investeren in kansrijke sporters, teams en programma's blijven we als uitgangspunt hanteren. Er wordt bekeken of én op welke wijze de maatschappelijke waarde van sporten meegenomen kan worden in deze afweging;
 - d. We blijven inzetten op een effectieve aanpak en het voorkomen van matchfixing, doping en grensoverschrijdend gedrag, ook door te kijken naar de onderliggende oorzaken. Integriteit is niet het sluitstuk maar het startpunt van de inspirerende waarde van topsport;
 - e. Topsporters, talentvolle sporters en coaches zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie en zetten zich in om de jongere generaties in Nederland en daarbuiten te inspireren en in beweging te krijgen;
 - f. We versterken waar mogelijk de nationale competities van teamsporten door in samenwerking tussen sport en gemeenten toe te werken naar een topdivisie. Een divisie met een kern van

gezonde, krachtige, professionele sportverenigingen, die ook lokaal/regionaal een maatschappelijke betekenis hebben;

- g. Om onze topsportambities te realiseren hebben we topsportaccommodaties van topniveau nodig. We maken een plan van aanpak waarin we inventariseren welke modernisering of aanvullingen de komende jaren noodzakelijk zijn. We bespreken hoe en onder welke voorwaarden we deze topaccommodaties samen kunnen realiseren.

2. Een optimale instroom, ontwikkeling en uitstroom van talentvolle sporters

- a. We willen de infrastructuur van Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO's) en Nationale Topsport Centra (NTC's) verder ontwikkelen, zodat we optimale leeromgevingen creëren. De kennis die we hier opdoen delen we met clubs en scholen, zodat we de verbinding maken met het regionale en lokale speelveld;
- b. We zorgen ervoor dat talentvolle sporters geen beperkingen ondervinden bij het maken van keuzes en het zetten van vervolgstappen richting de beste opleidingsprogramma's;
- c. We zorgen ervoor dat talentvolle sporters op het juiste moment worden geïdentificeerd en dat de focus ligt op 'de reis', de weg die moet worden afgelegd richting de absolute top, zodat talenten optimaal voorbereid worden om op latere leeftijd te kunnen presteren;
- d. We stellen talentvolle sporters en topsporters in staat om tijdens hun topsportcarrière minimaal een startkwalificatie te behalen in het onderwijs én om hen een passende vervolgopleiding te kunnen bieden in combinatie met hun topsport, zodat zij goed voorbereid zijn op het leven na hun topsportcarrière;
- e. We stimuleren een brede motorische ontwikkeling ('vaardig in bewegen'), zodat meer kinderen langer en meer plezier beleven aan sport en daarmee een grotere kweekvijver vormen voor topsport. We zetten in op meer sporten en bewegen gedurende de dag voor kinderen;
- f. We onderschrijven het belang van de basisinfrastructuur van amateursport, wedstrijdsport, sportverenigingen en anders georganiseerde sport. Dat vergt een gekwalificeerd kader én toegankelijkheid (fysiek en sociaal) van de sport voor iedereen, ongeacht afkomst, financiële situatie of handicap op dit niveau is een randvoorwaarde om sporters met potentie een goede start te geven en te laten ontwikkelen.

3. Een breed gedragen evenementenstrategie

- a. We ontwikkelen een evenementenstrategie en -agenda die de inzet van sportbonden en overheden voor de komende tien jaar richting geeft en die recht doet aan de impact van de verschillende sporten en de behoeften daaraan van diverse overheden en het bedrijfsleven;
- b. We realiseren vaker evenementen met een *multi-sport* en *multi-city*-aanpak, al dan niet via side-events, en combineren de (niet)-Olympische en Paralympische sporten waar mogelijk, zodat het effect maximaal is;
- c. We vergroten de aantrekkelijkheid van paralympische evenementen voor toeschouwers, media en sporters;
- d. We werken aan een gezamenlijk, doorlopend programma van side-events waarmee de maatschappelijke waarde van topsportevenementen wordt vergroot;
- e. We onderzoeken de mogelijkheid van een waarborgfonds topsportevenementen waar overheden, de sportsector en het bedrijfsleven in participeren;
- f. Er komt een actieplan om belemmerende wet- en regelgeving op het gebied van sportevenementen waar mogelijk weg te nemen.

4. Meer aandacht voor meer sporten in de media

- a. Er komt een onderzoek naar de ontwikkelingen in het medialandschap op het gebied van modernisering van wet- en regelgeving, mediarechten in de sport, en hoe de sportsector zich daartoe verhoudt. De uitkomsten van dat onderzoek leiden tot een plan van aanpak "sport en media";
- b. We stimuleren een groter aanbod en een grotere toegankelijkheid van topsport via het open net, digitale en sociale mediakanalen. Daarbij stimuleren we de sport om zelf het initiatief te nemen om de sport zo zichtbaar mogelijk te maken en vragen we de overheid mee te helpen belemmerende wet- en regelgeving weg te nemen;
- c. We stimuleren media-aandacht voor ieder groot internationaal topsportevenement dat (mede) gefinancierd wordt door de Rijksoverheid en waar Nederlandse topsporters aan meedoen;
- d. We stimuleren het gesprek tussen regionale en streekomroepen en sportaanbieders/sportbonden over het ontsluiten van regionale en lokale sportevenementen.

5. Een programma voor onderzoek en innovatie, gericht op rendement

- a. We ontwikkelen een effectief programma voor onderzoek en innovatie in de topsport, waarbij rendement in de praktijk leidend is. Uitgangspunt hierbij is de betrokkenheid van het bedrijfsleven, wetenschap, innovatiecentra en lokale overheden en daarmee publiek-private samenwerking ('triple helix'). Projecten worden geselecteerd op basis van toepasbaarheid en meerwaarde voor de topsport. Indien zinvol wordt aansluiting gezocht bij bestaande initiatieven als Brainport en Food Valley en bij initiatieven uit Topsectoren;
- b. Topsport krijgt een belangrijke positie op de onderzoeksagenda die op het Sportakkoord is geënt. De selectie van projecten wordt gebaseerd op de behoeften van en toepasbaarheid in de topsport en de mate waarin de kennisinstituten daar invulling aan kunnen geven;
- c. We versterken de topsport-innovatorcentra en verbinden deze nadrukkelijker aan de topsport, door ze onderdeel te maken van de topsportinfrastructuur. Hierbij hoort ook het investeren in mobiele labs. Op enkele locaties verbreden we de innovatorcentra door het inrichten van werkplaatsen (tevens stageplaatsen) voor mbo en hbo;
- d. We ontwikkelen daarnaast de innovatieprocessen in de topsportprogramma's zelf, door te investeren in mobiele apparatuur en embedded scientist;
- e. Er komt één nationaal digitaliseringsbeleid met bijbehorende (digitale) data-infrastructuur voor de topsport, in de kern bestaande uit een Athlete Management Systeem. Hierbij is de topsport(er) eigenaar van de data. Voor bijvoorbeeld analyses en het ontwikkelen van slimme analysetools wordt structureel samengewerkt met deskundige partijen;
- f. We ondersteunen de ontwikkeling van innovaties ten behoeve van een integere en eerlijke sport zoals opsporing van dopingovertredingen en matchfixing;
- g. We zetten ons in voor de ontwikkeling van nieuwe sporten of nieuwe vormen van bestaande sporten, zodat zij ook in de toekomst aantrekkelijk blijven en ook nieuwe generaties inspireren.

6. Versterken van de internationale positie van Nederland in de sport

- a. Er komt een centraal platform dat (oud)topsporters, (oud)coaches, prestaties, bedrijfsleven en sportinnovaties verbindt aan inkomende en uitgaande bezoeken en handelsmissies en zodoende Nederlandse innovaties beter voor het internationale voetlicht brengt;
- b. We benutten topsportevenementen doelgericht voor bids van toekomstige internationale evenementen en als platform om Nederlandse (toekomstige) internationale bestuurders internationaal te lanceren;

- c. We werken nauw samen om meer Nederlanders in internationale sportbesturen en -commissies te krijgen en hierdoor de invloed van Nederland internationaal te versterken en meer evenementen naar Nederland te halen;
- d. We zetten de doorontwikkeling van de paralympische sport op de internationale agenda. Professionele classificatie moet zorgen voor een aantrekkelijke sport en eerlijk strijd. Een eenduidige internationale governance moet zorgen voor helderheid over de verantwoordelijkheden. We zorgen ervoor dat Nederland een heldere visie op de toekomst van de paralympische sport heeft, zodat we internationaal 'gidsland' en partner voor derden kunnen zijn op dit gebied. We gaan het 'merk' paralympisch in Nederland neerzetten en daarmee zorgen we voor meer bekendheid binnen en buiten de sportwereld.

CONCEPT